

POLITYKA ORAZ PROCEDURY OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM

obowiązujące w Klinice Psychologii

I. Wprowadzenie i cel dokumentu

Niniejsza „Polityka oraz procedury ochrony dzieci przed krzywdzeniem” określa zasady, standardy oraz szczegółowe procedury postępowania, których celem jest zapewnienie dzieciom i młodzieży korzystającym z usług Kliniki Psychologii maksymalnego poziomu bezpieczeństwa, ochrony ich godności, praw oraz dobrostanu psychicznego i fizycznego.

Klinika Psychologii uznaje, że dziecko jest osobą posiadającą niezbywalne prawa, w szczególności prawo do ochrony przed wszelkimi formami przemocy, zaniedbania, wykorzystywania oraz krzywdzenia. Ochrona dzieci stanowi jeden z podstawowych obowiązków wszystkich osób współpracujących z Kliniką, niezależnie od formy zatrudnienia, zakresu obowiązków czy charakteru kontaktu z dzieckiem.

Celem dokumentu jest:

- zapobieganie krzywdzeniu dzieci,
- szybkie i adekwatne reagowanie w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka,
- zapewnienie jasnych zasad odpowiedzialności pracowników i współpracowników,
- stworzenie bezpiecznego, przewidywalnego i wspierającego środowiska terapeutycznego.

II. Zakres obowiązywania polityki

Polityka obowiązuje wszystkie osoby działające w imieniu Kliniki Psychologii, w szczególności:

- psychologów, psychoterapeutów, pedagogów i diagnostów,
- lekarzy i innych specjalistów współpracujących z Kliniką,
- pracowników administracyjnych i rejestracji,
- stażystów, praktykantów i wolontariuszy,
- osoby świadczące usługi zewnętrzne, jeżeli mają kontakt z dziećmi.

Zasady zawarte w niniejszym dokumencie mają zastosowanie do wszystkich dzieci i młodzieży korzystających z usług Kliniki, niezależnie od wieku, płci, pochodzenia, sytuacji rodzinnej, stanu zdrowia czy poziomu funkcjonowania psychicznego.

III. Podstawy prawne

- Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.).
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzecznik Praw Pacjenta (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1545).
- Ustawa z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 292).
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 633 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1731 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2702 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 168 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym
- Ustawa z dnia 1 grudnia 2022 r. o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych (Dz. U. poz. 2705) (oczekuje na wejście w życie)
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2123).
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 204 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami (Dz. U. Nr 151, poz. 896 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 31 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1691).
- Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 530).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Poz. 1606).
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.).

III. Definicje i pojęcia

Na potrzeby niniejszej polityki przyjmuje się, że:

- **dzieckiem** jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia,
- **krzywdzenie dziecka** oznacza każde działanie lub zaniechanie, które narusza prawa dziecka, powoduje cierpienie fizyczne lub psychiczne albo zagraża jego prawidłowemu rozwojowi,
- **przemoc** obejmuje przemoc fizyczną, psychiczną, emocjonalną, seksualną oraz zaniedbanie,
- **personel Kliniki** to wszystkie osoby, które wykonują zadania na rzecz Kliniki, niezależnie od podstawy prawnej współpracy.

IV. Zasady bezpiecznych relacji z dziećmi

Klinika Psychologii kładzie szczególny nacisk na budowanie relacji z dziećmi opartych na szacunku, uważności oraz profesjonalnych granicach. Każdy pracownik zobowiązany jest do traktowania dziecka z godnością, uwzględniania jego wieku, możliwości rozwojowych oraz aktualnego stanu emocjonalnego.

Niedopuszczalne jest:

- stosowanie jakiegokolwiek formy przemocy wobec dziecka,
- zawstydzanie, poniżanie, straszenie lub ośmieszanie dziecka,
- naruszanie granic cielesnych dziecka bez uzasadnienia terapeutycznego i jego zgody,
- nawiązywanie relacji o charakterze prywatnym lub zależnym,
- wykorzystywanie relacji terapeutycznej do celów innych niż pomoc psychologiczna.

Kontakt z dzieckiem powinien być zawsze adekwatny do sytuacji, przejrzysty i możliwy do uzasadnienia w kontekście zawodowym.

V. Rozpoznawanie sygnałów krzywdzenia dziecka

Personel Kliniki ma obowiązek zachować czujność wobec sygnałów mogących świadczyć o krzywdzeniu dziecka. Mogą to być m.in.:

- zmiany w zachowaniu, wycofanie lub nadmierna agresja,
- objawy lękowe, depresyjne, psychosomatyczne,
- relacje dziecka wskazujące na przemoc lub zaniedbanie,
- widoczne obrażenia ciała, których pochodzenie jest niejasne,
- nieadekwatne do wieku treści w zachowaniu lub wypowiedziach dziecka.

Zauważenie jednego sygnału nie przesądza o krzywdzeniu, jednak zawsze wymaga uważnej analizy i, w razie potrzeby, dalszych działań.

VI. Procedury reagowania na podejrzenie krzywdzenia

01. W przypadku powzięcia podejrzenia, że dziecko może być krzywdzone, każda osoba związana z Kliniką ma obowiązek niezwłocznie podjąć działania zgodnie z obowiązującą procedurą.

02. Procedura obejmuje:

- a. zapewnienie dziecku bezpieczeństwa i wsparcia emocjonalnego,
- b. wysłuchanie dziecka w sposób spokojny, bez oceniania i nacisku,

- c. niepodjęcie samodzielnych działań śledczych,
 - d. niezwłoczne poinformowanie osoby odpowiedzialnej za ochronę dzieci w Klinice,
 - e. dokumentowanie zaobserwowanych faktów i wypowiedzi dziecka,
 - f. podjęcie decyzji o dalszych krokach, w tym ewentualnym zawiadomieniu odpowiednich instytucji (np. sądu, policji, OPS).
03. Dobro dziecka zawsze ma pierwszeństwo przed innymi względami, w tym interesem Kliniki czy relacjami z opiekunami.
04. W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest bezpośrednio zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu z uwagi na stosowanie wobec niego przemocy domowej, a w rodzinie są lub mogą być inne dzieci, należy niezwłocznie poinformować Policję dzwoniąc pod numer 112. Poinformowania służb dokonuje członek personelu, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu.
05. W przypadku podejrzenia, że opuszczenie przez dziecko Kliniki Psychologii w towarzystwie rodzica lub opiekuna prawnego będzie godziło w dobro dziecka, w tym bezpośrednio zagrażało jego bezpieczeństwu, należy uniemożliwić oddalenie się dziecka oraz poinformować Policję dzwoniąc na nr 112, celem przejęcia pieczy nad dzieckiem przez odpowiednie służby oraz niezwłocznie wystąpić do sądu rodzinnego o wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych
06. Interwencja w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka polega na sporządzeniu pisemnego zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, opisującego najbardziej dokładnie zdarzenie, ze wskazaniem danych pokrzywdzonego (imię, nazwisko, adres, PESEL) i potencjalnego sprawcy (co najmniej imię i nazwisko i inne dane umożliwiające identyfikację, np. relacja do dziecka – ojciec, matka, miejsce zamieszkania albo miejsce pracy bądź nauki) i przesłaniu go do jednostki Policji lub prokuratury rejonowej dla miejsca zamieszkania poszkodowanego. W przypadku popełnienia czynu karalnego na szkodę dziecka przez osobę poniżej 17 roku życia także należy sporządzić pisemne zawiadomienie.
07. *W przypadku, gdy dziecko doznaje innej formy krzywdzenia, niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę:*

VII. Odpowiedzialność i nadzór

Klinika Psychologii wyznacza osobę odpowiedzialną za koordynowanie działań związanych z ochroną dzieci, monitorowanie przestrzegania niniejszej polityki oraz aktualizowanie procedur.

Do jej zadań należy m.in.:

- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących zagrożenia dobra dziecka,
- wspieranie personelu w podejmowaniu decyzji,
- współpraca z instytucjami zewnętrznymi,
- dbanie o dokumentację i poufność danych.

VIII. Szkolenia i upowszechnianie polityki

Każda osoba rozpoczynająca współpracę z Kliniką Psychologii jest zobowiązana do zapoznania się z niniejszą polityką oraz do jej przestrzegania. Klinika zapewnia szkolenia z zakresu ochrony dzieci oraz regularne przypominanie obowiązujących zasad

IX. Obowiązki personelu i opiekunów małoletnich

Obowiązki personelu

- Zapewnienie małoletnim bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu oraz uczestnictwa w zajęciach.
- Sprawowanie stałego nadzoru nad małoletnimi, odpowiednio do ich wieku, stopnia samodzielności oraz charakteru zajęć.
- Przestrzeganie wewnętrznych regulaminów, procedur oraz standardów ochrony małoletnich obowiązujących w placówce.
- Traktowanie małoletnich z poszanowaniem ich godności, praw, potrzeb i granic osobistych.
- Reagowanie na wszelkie przejawy zagrożenia bezpieczeństwa, przemocy, zaniedbania lub niewłaściwego zachowania wobec małoletnich.
- Niezwłoczne informowanie przełożonych lub osób odpowiedzialnych o zdarzeniach mogących zagrażać zdrowiu, bezpieczeństwu lub dobru małoletnich.
- Udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej w sytuacjach tego wymagających oraz podejmowanie działań zgodnie z obowiązującymi procedurami.
- Zachowanie poufności informacji dotyczących małoletnich oraz ich rodzin, z wyjątkiem sytuacji przewidzianych przepisami prawa.
- Współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi w zakresie zapewnienia prawidłowego rozwoju, bezpieczeństwa i dobrostanu małoletnich.
- Dawanie przykładu właściwych postaw społecznych i kultury osobistej.

Obowiązki rodziców / opiekunów prawnych małoletnich

- Zapoznanie się z regulaminem oraz zasadami funkcjonowania placówki i przestrzeganie ich postanowień.
- Terminowe przyprowadzanie i odbieranie małoletnich lub zapewnienie upoważnionej osoby do ich odbioru, zgodnie z obowiązującymi zasadami.
- Przekazywanie personelowi rzetelnych informacji dotyczących stanu zdrowia, alergii, szczególnych potrzeb lub innych okoliczności mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo małoletniego.
- Niezwłoczne informowanie o nieobecnościach, zmianach danych kontaktowych oraz innych istotnych sprawach dotyczących małoletniego.
- Współpraca z personelem w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych, organizacyjnych lub zdrowotnych.
- Wyposażenie małoletniego w niezbędne materiały, strój lub sprzęt wymagany do udziału w zajęciach.
- Kształtowanie u małoletnich postaw zgodnych z zasadami współżycia społecznego, w tym poszanowania innych dzieci i personelu.
- Reagowanie na informacje przekazywane przez personel dotyczące zachowania lub bezpieczeństwa małoletniego.
- Przestrzeganie zasad komunikacji z personelem, z poszanowaniem wzajemnych praw i obowiązków

X. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy personelem placówki a dziećmi

01. Relacje pomiędzy personelem a małoletnimi opierają się na wzajemnym szacunku, zaufaniu, poszanowaniu godności osobistej oraz praw dziecka.
02. Personel zobowiązany jest do utrzymywania relacji o charakterze wyłącznie profesjonalnym, adekwatnym do wieku, potrzeb i sytuacji rozwojowej małoletnich.
03. Niedopuszczalne są jakiejkolwiek formy przemocy fizycznej, psychicznej, emocjonalnej lub werbalnej wobec małoletnich, w tym poniżanie, ośmieszanie, straszenie, groźby czy stosowanie kar naruszających godność dziecka.
04. Kontakt fizyczny z małoletnimi może mieć miejsce wyłącznie w sytuacjach uzasadnionych (np. udzielanie pomocy, zapewnienie bezpieczeństwa, czynności opiekuńcze) i zawsze powinien być adekwatny, konieczny oraz wykonywany z poszanowaniem granic dziecka.
05. Zabronione jest nawiązywanie z małoletnimi relacji o charakterze poufnym, zależnym lub uprzywilejowanym, w szczególności faworyzowanie wybranych dzieci.
06. Personel nie podejmuje działań, które mogłyby naruszać prywatność małoletnich, w tym przebywania z dzieckiem w odosobnieniu bez uzasadnionej potrzeby lub bez wiedzy innych pracowników placówki.
07. Komunikacja personelu z małoletnimi powinna być jasna, spokojna, dostosowana do wieku dziecka i wolna od treści niestosownych lub dwuznacznych.
08. Zabronione jest inicjowanie lub utrzymywanie kontaktów z małoletnimi poza placówką i poza godzinami jej funkcjonowania w sposób niezwiązany z realizacją obowiązków służbowych, bez wiedzy i zgody rodziców/opiekunów prawnych.
09. Personel zobowiązany jest do reagowania na wszelkie sygnały mogące świadczyć o krzywdzeniu małoletnich, naruszaniu ich granic lub bezpieczeństwa – zarówno przez osoby dorosłe, jak i rówieśników.
10. W przypadku zauważenia zachowań niezgodnych z niniejszymi zasadami personel ma obowiązek niezwłocznie poinformować osoby odpowiedzialne, zgodnie z obowiązującymi procedurami.
11. Zasady bezpiecznych relacji obowiązują wszystkich pracowników placówki, niezależnie od formy zatrudnienia oraz zakresu wykonywanych obowiązków.

XI. Postanowienia końcowe

Polityka oraz procedury ochrony dzieci przed krzywdzeniem wchodzi w życie z dniem ich zatwierdzenia i obowiązują do czasu wprowadzenia nowej wersji dokumentu. Klinika Psychologii zobowiązuje się do regularnego przeglądu polityki oraz jej dostosowywania do zmieniających się przepisów prawa i standardów ochrony dzieci.

Do niniejszej polityki obowiązują załączniki:

- **Załącznik nr 1.** Oświadczenie o zapoznaniu się z Polityką oraz Procedurami Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem
- **Załącznik nr 2.** Zasady bezpiecznych relacji personelu Kliniki Psychologii z dziećmi
- **Załącznik nr 3.** Procedura postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka (schemat reagowania)
- **Załącznik nr 4.** Formularz zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka

- **Załącznik nr 5.** Rejestr zgłoszeń dotyczących ochrony dzieci

OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ Z POLITYKĄ ORAZ PROCEDURAMI OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM

Ja, niżej podpisany/a, oświadczam, że zapoznałem/am się z treścią dokumentu pt. „**Polityka oraz procedury ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w Klinice Psychologii**” oraz zobowiązuję się do jego przestrzegania w pełnym zakresie.

Oświadczam, że:

- znane są mi zasady bezpiecznych relacji z dziećmi,
- znam procedury reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka,
- znam powszechnie obowiązujące przepisy prawa dotyczące ochrony małoletnich,
- jestem świadomy/a odpowiedzialności wynikającej z naruszenia postanowień niniejszej polityki.

Imię i nazwisko:

Stanowisko / rola:

Data:

Podpis:

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PERSONELU Z DZIEĆMI – WERSJA DO STOSOWANIA OPERACYJNEGO

Personel Kliniki Psychologii zobowiązany jest do przestrzegania następujących zasad:

1. Kontakt z dzieckiem odbywa się wyłącznie w celach diagnostycznych, terapeutycznych lub organizacyjnych.
2. Każde dziecko traktowane jest z szacunkiem, bez względu na jego wiek, płeć, stan zdrowia, sytuację rodzinną lub poziom funkcjonowania.
3. Niedopuszczalne są jakiejkolwiek formy przemocy fizycznej, psychicznej, emocjonalnej lub seksualnej.
4. Personel nie narusza granic cielesnych dziecka bez wyraźnego uzasadnienia zawodowego.
5. Zabrania się zawstydzania, poniżania, straszenia lub ośmieszania dziecka.
6. Relacje z dziećmi nie mogą przyjmować charakteru prywatnego, zależnego lub poufalego.
7. Komunikacja z dzieckiem musi być adekwatna do jego wieku i możliwości rozwojowych.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA DZIECKA

(schemat postępowania do celów kontrolnych)

1. **Identyfikacja sygnału**

Pracownik zauważa sygnał mogący wskazywać na krzywdzenie dziecka.

2. **Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku**

W miarę możliwości należy zapewnić dziecku spokój i wsparcie emocjonalne.

3. **Wysłuchanie dziecka**

Bez nacisku, oceniania i sugerowania odpowiedzi.

4. **Zgłoszenie**

Niezwłoczne poinformowanie osoby odpowiedzialnej za ochronę dzieci w Klinice Psychologii.

5. **Dokumentacja**

Sporządzenie notatki zawierającej:

- datę i miejsce zdarzenia,
- opis zaobserwowanych faktów,
- dokładne wypowiedzi dziecka (jeżeli miały miejsce),
- dane osoby sporządzającej zgłoszenie.

6. **Dalsze działania**

Podjęcie decyzji o zawiadomieniu właściwych instytucji, z uwzględnieniem dobra dziecka.

FORMULARZ ZGŁOSZENIA PODEJRZENIA KRZYWDZENIA DZIECKA

1. Dane osoby zgłaszającej:

Imię i nazwisko:

Stanowisko / rola:

2. Dane dziecka:

Imię (inicjały):

Wiek:

3. Opis zaobserwowanych sygnałów lub zdarzeń:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Data i miejsce zdarzenia / obserwacji:

.....

.....

.....

.....

5. Podjęte działania:

.....

.....

.....

.....

6. Data sporządzenia zgłoszenia:

Podpis osoby zgłaszającej:

REJESTR ZGŁOSZEŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY DZIECI*(dokument do wglądu podczas kontroli)*

Lp.	Data zgłoszenia	Osoba zgłaszająca	Krótki opis i podjęte działania	Uwagi

Rejestr prowadzony jest z zachowaniem zasad poufności i ochrony danych osobowych.